

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CXVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

vel infirmitatis, sed in damnatos idèd non cadit, quia illis liberatio ex iis, quibus opprimuntur, malis nunquam promissa est. Sicut igitur spes in beatos non cadit, quia jam actu fruuntur bonis promissis & ab illis apprehensis: ita nec desperatio in damnatos, quia actu jam patiuntur pœnas, quas antea exhorrescebant. Deinde desperare illi dicuntur, qui neque spem eluctandi ex malo habent, neque promissionem ullam. Hæc verò desperatio, quamquam damnatos torquebit, peccatum tamen non est, quia non est contra ullam legem, & voluntati Divinæ aded non adversatur, ut potius eidem congruat, quippe quæ hoc ipsum vult, ut pœnas damnati nunquam evadant. Cyprianus, Or. de Adscens. Chr. *Omni tormento atrocius, desperatio, condemnatos affliget.* Quibus præmissis, major propositio limitanda est hoc modo: Quicumque desperat priori modo, is peccat; & tum conceditur, sed negatur minor: damnatus illo modo desperat. Si verò in posteriori intelligatur sensu, conceditur minor, sed negatur major, ex rationibus à nobis allegatis. 2. Si generale hoc argumentum ad Christum trahatur, hoc modo: Omnis damnatus desperat. Christus est damnatus. Ergo, tum ne major quidem propositio de desperatione, posteriori sensu accepta, vera, sed limitanda est: omnis damnatus ex propria culpa, destitutus eluctandi præsidii, peccat, conceditur; omnis damnatus, peccatum & damnationem ex peccato fluentem, liberè suscipiens, instructus viribus damnationis malum superandi, desperat; negatur. Christus enim ita sensit pœnas infernales, ut easdem vincere & tanquam gloriosus victor de iisdem triumphare, virtute personaliter sibi præsentis omnipotentiaè *ἐπιβύβου*, deberet. Quod de damnatis dici non posse, ex se est manifestum.

CXVI. In argumento undecimo magnum constituit robur Parkerus, quod idèd accuratius nobis expendendum est. Syllogismus ita habet: Omnis mortuus liberatus est à peccato. Omnis damnatus est mortuus. Ergo. Sunt in præsentii argumento duo termini, quorum neuter ab ambiguitate est immunis. Igitur I. sunt gravissimi nominis interpretes, qui verba: *qui enim mortuus est, justificatus est à peccato*, ita *ἐπιβύβου* omnium in illo capite antecedentium esse volunt, ut mortuus hoc loco non aliis intelligatur, quam

quam qui sp
finita, quo
amplius vive
rum sit ill
ptam mot
fixam esse, id
eius quali co
cato. Qui
absolutus à
su D. Luc. O
baptizatum
plur vel com
ab eo liberat
hærens pecc
cupiscentia
prosequi
cum pro
objicienti
ei, quod hab
Neque nov
teri, p. 22
pro 70 227
Sunt, ut
tentia fau
ex antecede
acceptam, p
vio sensu
ejusdem
dusti syl
liberatus
tu dicitur
ratus
minor,
ni, ablo
turali,
tem sub

quam qui spiritualiter peccato per fidem mortuus est, prorsus eo sensu, quo versu secundo dixerat: *qui mortui sumus peccato, quomodo amplius vivemus illi?* Ut adeo connexio & sententia verborum istorum sit illa: Cum igitur sciamus, vererem hominem & corruptam nostram naturam, vi meriti Christi subactam & quasi crucifixam esse, idque ideo, ut aboleatur vis & operatio peccati, quæ ejus quasi corpus est, danda est opera, ne amplius serviamus peccato. Qui enim crucifixus est & mortuus peccato, is est à DEO absolutus à peccato, adeoque vivere non debet peccato. Hoc sensu D. Luc. Osiander, p. 469. *Qui enim prædicto modo spiritualiter per baptismum cum Christo mortuus est, is justificatus est à peccato, ut illi non amplius vel commissa peccata, vel etiam peccatum originale imputentur. Quare ab eo liberati, nihil amplius commercii cum eodem habeamus; ac tamen si inhærens peccatum in hac vitâ è carne nostrâ evellere nequeamus, tamen ejus concupiscentiis non obsequamur.* Eandem sententiam D. Joh. Gerhardus profequitur, loco de justif. §. 228. ubi Bellarmino, hunc nobis locum pro totali deletione & extirpatione peccati in justificatione objicienti, responderet: *justificari à peccato h. l. non esse liberari ab omni eo, quod habet veram rationem peccati, sed liberari à reatu & pœnâ peccati.* Neque nova hæc est interpretatio. Cyrillus, in Expositione veteri, p. 292. ad h. l. *Τὸς δὲ ἴστο ἀπὸ τῆς βαπτίσματος ἑ. ἰδιόθεν, ἐν ᾧ συντάφηται τὸ χριστῷ ὅτι ἐκ τῶν ἰστων βαπτίσματος, καὶ ἀπὸ καὶ ὁ καὶ ὅς ἐκείνι δὲ ἴστων ἀπὸ τῆς θανάτου, εἰς ὃν συντάφηται καὶ συνζήρηται.* Ex quibus apparet hujus sententiæ fautores, τὸ: *qui mortuus est*, non simpliciter, sed cum addito ex antecedentibus repetendo; *qui mortuus est per fidem, in baptisate acceptam, peccato;* & τὸ: *justificatus est à peccato*, vulgari & ubivis obvio sensu, de gratuitâ condonatione peccati & liberatione à reatu ejusdem exaudire. Quare secundum hos major propositio adducti syllogismi ita limitanda erit: *omnis mortuus naturaliter liberatus physicè est ab omni peccato;* negatur, neque hoc in textu dicitur: *Omnis mortuus spiritualiter peccato per fidem liberatus est moraliter à reatu peccati;* conceditur major & negatur minor. II. Alii, cum videant, vocem: *mortuus est*, absolute poni, absolute quoque intelligunt, de morte propriè sic dictâ & naturali, quæ est dissolutio animæ & corporis, sed verò generalitatem subiecti ex antecedentibus ita constringunt, ut de sanctis so-

summodo & fidelibus sermonem esse dicant, hoc sensu: Quicumque sanctorum & fidelium naturaliter moritur, is ipsamet morte ab omnibus peccati reliquiis, quæ, dum viveret, expurgari penitus non poterant, liberatur: Ergo & spiritualiter mortuus peccatum, quantum fieri potest, deponere & justitiæ vivere debet. Ita Ægid. Hunnius, ad h. l. p. 58. *Quemadmodum alias tamdiu servi sunt obnoxii dominis, quamdiu vivunt, interventu mortis autem Dominorum potestati eximuntur: Et quemadmodum alias per mortem naturalem à peccato plenè liberantur sancti: ita per mortem spiritualem, quæ peccato moriuntur, liberantur, seu justificantur à peccato, ratione dominii.* Quam sententiam etiam D. Joh. Gerhardus, mentem suam mutans, defendit, loco de Morte, §. 282. Quo pacto major propositio in allato argumento nudè falsa est, ita generaliter concepta: omnis mortuus est liberatus à peccato; si verò sub ostensa restrictione formetur: omnis sanctus mortuus est liberatus à peccato; tum minor propositio: omnis damnatus est sanctus demortuus, apertè evadit falsa. Alii denique rectius III. literæ pressè insistant & indefinitum: *ὁ ἅπασαν θάνατον*, universaliter de omni mortuo intelligunt; justificationem verò à peccato, vel de totali deletione peccati, vel, cum hoc sensu vox justificandi nullibi alias usurpari videatur, de absoluteione à peccatis omnibus; sive sumptâ occasione & metaphorâ à sententiis judiciorum capitalium, quibus condemnati ad mortem, toleratâ morte, ab omni ulteriori accusatione delictorum absolvuntur, secundû Camerarium, in Not. ad h. l. sive à communi opinione & loquendi ratione, quæ mortui ab omnibus actionibus hujus vite, & in quantum illæ à toto composito, id est, homine promanant, cessant; quo sensu & Anacreon dixit, si profana licet comparare sacris: *ὁ θάνατος ἕκαστου ἐπιπέσει*; secundum Theodor. Beza. Prorsus eo sensu, quo David dixit: *In morte*, (ita sine restrictione ad damnatos loquitur, quamquam de damnatis solis nonnulli accipiant) *non est memoria tui, in sepulchro quis confitebitur tibi?* Psalm. VI. 7. non quasi mortui omni careant sensu & homo perinde atque pecus, non corpore tantum, sed & animâ emoriatur, sed quod, interprete Mart. Bucero, *sepulti DEI beneficia in hoc seculo & inter mortales, ceu par esset, minimè prædicare & ad mutuas laudationes invicem impellere possint.* Eadem ratione Psalm. CXV. 17. *Non mortui laudabunt*

bunt

bunt te, Domine, nec omnes descendentes in silentium. Non quod animæ demortuorum DEUM non laudent, sed quod, quousque mortui sunt homines, animâ & corpore simul Divina enunciare præconia haud possint. Atque ad eundem modum Eccl. IX. 5. *Vivi sciunt, se morituros esse, mortui autem nesciunt quicquam*: secundum eam nempe partem, quâ mortui sunt, corpus scilicet, cum animâ etiam post mortem vivant. Ex quibus loquendi modis sensum loci Paulini egregiè repræsentat Matth. Flacius, Ill. n. VII. p. 695. *Major hujus Syllogismi, inquit, est ex communi sermone ac opinione sumpta, quia, qui moriuntur, non amplius externa peccata cadunt, furtorum & similium patrent. Sic & Petrus inquit: qui passus est carne, destitit à peccato. Sic Psalmus inquit: cum quispiam moritur, pereunt omnes conatus ejus. Talis communis locutio est sequenti capite, quod mortuus sit liber à lege. Quorum neutrum est Theologicè intelligendum. Phrasis: mortuus justificatus est à peccato; significat: liberatus est à necessitate in hac vitâ patrandi peccata. Verbum alioquin est forense, significans propriè absolvere, quia, quos absolvit iudex, eos liberat ab accusatore & crimine, à lictoribus, carceribus, & carnifice: sic mors liberat hominem à communibus huius vitæ flagitiis. Quo supposito sensu, partim ex ipsâ literæ proprietate fluente, partim frequenti loquendi consuetudini sive in Scripturâ sacrâ, sive communi vitâ, conformi, limitabitur major propositi Syllogismi, hunc in modum: omnis mortuus, quousque mortuus est & quâ parte mortuus est, liberatus est à peccato hujus vitæ; & sub hac limitatione, conceditur totum argumentum, nempe: damnati quousque mortui sunt & quâ parte mortui sunt, liberati sunt à peccatis hujus vitæ. Quo tamen non obstante, continuare secundum eam partem, quâ vivunt, peccata in alterâ vitâ, & repetere possunt secundum totum compositum, quando ex morte per resurrectionem in infelicem denuò traducentur vitam. Atque hunc esse verum propriumque hujus loci sensum, IV. ex infirmitate rationum, in contrarium adductarum, uberius elucescit. Nam 1. unde probabitur, vocem: *λευθερωθέντες*, versu decimo octavo positam, literalem sensum sistere vocis: *δεδικαιώται*, versu septimo comparentis? Non nudè hoc asserendum dubitanti, sed fides facienda argumentis est. 2. *Ἐλευθερωθῆναι ἀπὸ τῆς αἰματώσεως*, non est immunem fieri à peccato, sed liberari à dominio peccati, ut vires amittat,*

tat, ne illud amplius necessario regnet in mortali corpore nostro, velut ex-
 ponitur v. 12. Sicut & Christus nos liberasse dicitur à lege peccati &
 mortis, Rom. II. 2. non legem & peccatum & mortem à fidelibus
 auferendo, quippe quibus subjecti manent omnes, sed maledictio-
 nem legis & reatum peccati & stimulum mortis conterendo, & in
 iis, qui credunt, abolendo. Si igitur; *justificari à peccato*, v. 6. idem
 est, quod; *liberari à peccato*, v. 18. tum damnati liberabuntur non
 à peccato ipso, sed à dominio & potestate peccati, ut servire pos-
 sint justitiæ; quod quam absolum sit, nemo non videt. 3. Ne-
 que quidquam aliud dicit sive Basilius Magnus, sive Cyrillus.
 Nam ἀπαλλάττοντες, ἐλευθεροῦντες, καὶ ἀρριζοῦντες ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας, est ita libe-
 rari & mundari à peccatis, ne nobis amplius nocere possint:
 quemadmodum sanguis Jesu Christi, Filii Dei, καθαρῶς ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
 ἀμαρτίας, I. Joh. I. 7. non peccatum ipsum tollendo; si enim dixerim-
 us, peccatum nos non habere, nos ipsos seducimus & veritas non est in nobis;
 v. 8. sed à peccati reatu nos liberando: ut si credamus, remittat no-
 bis peccata & ita mundet nos, non imputando, ab omnibus iniquitatibus
 nostris; vers. 9. Potest igitur iterum cum hac ἀπαλλαγῆ, ἐλευθερίᾳ &
 καθαρῶς τῆς ἀμαρτίας peccatum ipsum, actuale pariter ac habituale
 consistere. 4. Theodoretus loquitur manifestè de hominibus
 mortuis, secundum effectum ejus partis, quâ mortui sunt, neque
 quidquam aliud vult, quam hominem demortuum, in præsentī
 vitâ, nunquam alienum cubile constuprasse vel homicidio manus
 suas cruentasse. Quid verò mortuus secundum animam agat,
 quousque resurgat, & quid acturus sit, postquam resurrexerit, ani-
 mâ & corpore simul? de eo nihil differit, sed silet. De mortuo-
 rum verò actionibus in hac vitâ ipsi sermonem esse, ipsa loquendī
 ratio satis arguit, cum inquit: quis unquam vidit? Quī enim ad vi-
 dendī sensum provocare posset, si de mortuis in alterâ quoque vi-
 tã loqueretur, quorsum oculi nostri non pertingunt, neque vi-
 dendī acies, quamquam Aquilina, penetrat? Quos inter & nos
 χάρις μὴ ἐσθλατικῆ, ὅπως οἱ θίλοτες διαβῆναι ἐν τοῦτοις αἰῶσι, μὴ δύνανται,
 μηδὲ οἱ κείθεν αἰῶς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Luc. XVI. 26. 5. Ambrosius hunc
 ipsum epistolæ ad Romanos locum de morte peccatorum spiri-
 tuali, quæ fit in baptismo per fidem, & cum quâ peccata secun-
 dum se consistere possunt, exponit, veluti contextus, quem studio
 non

non allegavit Sanfordus, luculenter ostendit; Tom. V. pag. 198. Qui enim moritur, jam non peccat, mors enim finis peccati est. Nam & idèd per aquam celebratur, ut sicut aqua sordes corporis abluit: ita & nos per baptismum ab omni peccato spiritualiter purgatos & innovatos credamus, ut quod incorporale est, invisibiliter abluatur. 6. Chrysoctomus in verbis allegatis, quem eodem sensu sequitur Theophylactus, de cessatione peccati mortuorum in hac vitâ loquitur; qui tamen alibi frequenter locum sive de morte sanctorum, sive de spiritali morte interpretatur. Tom. II. Hom. V. in Matth. IV. p. 785. Quoniam autem & peccatum in morte remittitur, docet Apostolus dicens: qui enim mortuus est, justificatus est à peccato. Quale autem peccatum in morte remittitur, scit, qui intelligit, pro quali peccato introducta est mors. Mors nempe æterna secundum ipsum fidelibus in ipsâ morte naturali per fidem remittitur & hoc ipso mortui justificantur. Eodem Tom. Conc. II. de Lazar. p. 1344. Ut igitur cognoscatis, non posse fieri, ut anima corpore egressa veniat sub tyrannidem demonum, audi, quid dicit Paulus: qui enim moritur, justificatur à peccato, hoc est, non amplius peccat. Nam si anima in corpore manenti Diabolus non potest inferre vim, perspicuum est, quod nec egressa. Igitur de damnatis ex hoc loco aliquid concludi posse, difertis verbis inficiatur. Tom. IV. Hom. X. in I. Cor. IV. p. 404. Ecce igitur neque ego aliquid mihi conscius sum, sed neque sic justificatus sum, hoc est, non sum propterea liber à crimine. Non enim dicit, quod justis annumeratus non sum, sed quod non sum mundus à peccato. Etenim alio in loco inquit: qui autem moritur, justificatus est à peccato, hoc est, liberatus. Hoc vult: in præsentî vitâ neminem fidelium immunem esse ab omnî labe, fieri verò demum post mortem. Tom. Eod. Hom. X. in I. Tim. III. p. 1480. Quæ secularibus jusfit, ea Episcopo implenda non jubet. Quid enim illis ait? Mortificate membra vestra, quæ sunt supra terram. Et iterum: qui autem mortuus est, justificatus est à peccato. Ac rursus: qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt. *ἐν παραδείσῳ* ponuntur: mortificari, mori, crucifigi, quæ nonnisi fidelibus conveniunt. Et significantius, Tom. V. Libr. III. adversus vituperatores vitæ monasticæ, p. 1300. Constat profectò, ipsum non minorem à nobis vitæ diligentiam requirere, quam requirat à discipulis Christus. Usque adèd verò peccatis esse mortuos jubet, ac si jam & mortui & sepulti simus. Idcirco enim ait: qui autem mortuus est, jam est justificatus à peccato. 7. De Patribus

Y

&

& Scholasticis, aliisque Doctoribus, à Sanfondo in causâ subli-
 dium adductis, quamquam non idem judicandum sit, nemo ta-
 men eorum est, qui, propius inspectus, sententiam ejus juvet. Am-
 brosius, cum in morte cessare ait peccatum, haud aliter intelligit,
 quam cum David in morte, etiam sanctorum, conquiescere lau-
 des Divinas profitetur. Si igitur ideò damnati in inferno nihil
 mali patrant, neque beati in cœlo quicquam agent boni. Gre-
 gorius & Beda, cum ideò puniri damnatos æternum asserunt, quia
 voluntatem habuerint sine fine peccandi, non ideò negant, da-
 mnatos æternum, etiam post hanc vitam, peccare, quia secundum
 ipsos, interprete Lombardo, solum hujus vitæ peccatum penam
 meretur, peccatum autem infernale non item, quippe *quod*, (quæ
 sunt verba Magistri) *non sit meritum supplicii, sed supplicium mali meriti,*
quod in hac vitâ præcessit, cum nullus mereatur, nisi in hac vitâ. Proco-
 pius aperte loquitur de omnibus promiscuè demortuis, bonis, ma-
 lisque, & illis quidem occasionem virtutis, his peccati præcidit.
 Aut igitur loquitur de operibus hujus vitæ, qualia non amplius
 peragant defuncti; aut ex sententiâ quorundam veterum, qui
 demortuorum animas, postquam ex hac vitâ exceßerunt, omni
 prorsus actione spoliantes, tertio cuidam loco statuique, cui no-
 men in Scripturis *שׂוֹן*, *School*, sit, in quo dormientium instar otiosæ
 & sine sensu, ad extremum usque diem, lateant, incluserunt. Ex
 quâ tamen ipsâ opinione nondû sequitur, quando ex *ἄνευ πόνου καὶ*
 illo quondam evigilantes, voce supremâ Judicis, animæ, cum
 corporibus, ad constituendum integrum hominem, iterum con-
 jungentur, non peccaturas esse. Unius enim positio non est al-
 terius negatio. In Johanne Damasceno, qui Marci Hopperi cu-
 râ, Basileæ An. M D XLIIIX, prodiit, liber contra Manichæos
 non comparet; quare, quousque locum integrum, cum antee-
 dentibus & consequentibus, inspicere possimus, judicium differi-
 mus; nisi quod allata verba actionem duntaxat vitii & virtutis à
 damnatis remonent, habitum verò, quem perinde negat Parke-
 rus, non inficiantur. Nicolaus de Lyra, in inferno non esse opus
 ait ad merendum, ex quo tamen secundum Scholasticos, quos
 ipse, seculi quippe decimi quarti scriptor, secutus est, ad peccati
 absentiam argumentari non licet, quia *infernus secundum ipsos*
 non

non est le
 quam ho
 non aut
 re possi
 gloria
 adsequ
 le damna
 qui tamen
 cio Parke
 damnati
 sententia
 penarum
 (cum ali
 citus fuit
 peccatu
 præsent
 Mirand
 qualicu
 kerus m
 CXVI
 est: Ubi
 nec pecc
 go in in
 hac gene
 dum que
 etu & vo
 cesse igit
 rus. C
 tantam
 tio, cur
 at, non
 oppo
 exteriu
 ageret.
 est pura
 cultura

non est locus merendi. Strabus in Glosa ordinaria nihil aliud, quam hoc vult, post hanc vitam vel præmio vel pœnæ locum esse, non autem operationi tali, quâ, mercedem, quam velis, acquirere possis, id est, damnatos non ita operari posse, ut operatione suâ gloriam, quam per eandem in præsentî vitâ impetrare poterant, adsequantur. Thomam Aquinatem cæteris Scholasticis, actuale damnatorum peccatum negantibus, accedere, mirum non est, qui tamen interea habituale peccatum, quod & ipsum tollit è medio Parkerus, non negat, & insuper in allegatis verbis, non quid damnati facturi vel non facturi sint, sed quid infernales pœnæ essentialiter inferant, enunciat. Si autem vel maximè in formali pœnarum infernalium ratione peccatum non comprehenderetur, (cum alias & Christus, ad infernum descendendo, eidem implicitus fuisse, videri posset) aliæ tamen causæ esse possunt, ex quibus peccatum damnatis adscribi necesse esset, de quibus subinde in præsentî tractatione agitur. Neque à Thomâ recedit Comes Mirandulanus, qui dum maculam in damnatis agnoscit, peccato qualicumque eos subicit & legi; quod verò difertis verbis Parkerus inficiatur.

CXVII. Ad argumentum duodecesimum, quod in formâ hoc est: Ubi est locus meræ passionis, ibi nulla est actio, consequenter nec peccatum actuale. In inferno est locus meræ passionis: Ergo in inferno nulla est actio; Respondetur, I. Conclusionem in hac generalitate ne quidem ab ipso Parkero posse concedi, secundum quem damnati certè homines sunt, & vivi quidem, intellectu & voluntate præditi; at vivere & intelligere est agere. Necesse igitur est, ut aut majorem aut minorem corrigat ipse Parkerus. Quod si II. prædicatum majoris propositionis, ad actiones tantum transeuntes & externas restringat, tunc nulla apparet ratio, cur mera passio excludere actiones duntaxat exteriores debeat, non autem interiores, quibus tamen mera passio æquè ac illis opponitur. Quicquid enim merè patitur, id nullo modo, neque exterius neque interius, agit, alias non merè pateretur, sed simul ageret. Quemadmodum materia prima, quæ juxta Stagiritam est pura potentia passiva, nec internam nec externam agendi facultatem possidet, sed actionem, à formâ, tanquam actu, emanan-